

Trgovanje ljudima

autor: izv.prof.dr.sc. Aleksandar Maršavelski

Radionica: Hrvatska odvjetnička komora
14. veljače 2023.

Objavlivanje ovog sadržaja financirano je grantom Ministarstva vanjskih poslova Sjedinjenih Američkih Država (Department of State). Mišljenja, nalazi i zaključci koji su ovdje navedeni pripadaju autorima i ne odražavaju nužno mišljenja, nalaze i zaključke Ministarstva vanjskih poslova Sjedinjenih Američkih Država.

The publication of this content was funded by a grant from the United States Department of State. The opinions, findings, and conclusions stated herein are those of the authors and do not necessarily reflect the opinions, findings, and conclusions of the United States Department of State.

PROJEKT

Zaštita žena i podzastupljenih skupina kao žrtava trgovanja ljudima:

Jačanje znanja i vještina pravnih
praktičara u Hrvatskoj

EMBASSY OF THE UNITED STATES
ZAGREB - CROATIA

HRVATSKO UDRUŽENJE ZA
KAZNENE ZNANOSTI I PRAKSU
CROATIAN ASSOCIATION OF CRIMINAL
SCIENCES AND PRACTICE

Trgovanje ljudima kao moderni oblik ropstva

- ▶ Moderni oblici ropstva: radna eksploatacija, seksualna eksploatacija, prisilni brakovi
- ▶ Godišnja zarada: 150 milijardi dolara (ILO, 2014)
- ▶ 50 milijuna ljudi svakodnevno u modernom obliku ropstva (ILO, 2022) – porast od 25% u samo 6 godina
- ▶ Hrvatska: 25.000 ljudi svakodnevno u modernom obliku ropstva (Globalni indeks ropstva, 2018)

Međunarodni pravni okvir

- 2002. - RH ratificirala Konvenciju UN protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta iz 2000. (na snazi od 2003.) i pripadajuće protokole:
 - Protokol za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom iz 2000. (na snazi od 2003.) – „Protokol iz Palerma”
 - Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom (na snazi od 2004.)
- James Hathaway: trgovanje ljudima je „močvara” ljudskih prava

Europski pravni okvir

- Čl. 4. Europske konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda iz 1950.: zabrana ropstva i prisilnog rada (na snazi od 1997.)
- 2007. - RH ratificirala Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima iz 2005. (na snazi od 2008.)
- 2011. - Direktiva 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava (rok za usklađenje do 2013.)
- 2019. Zakon o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe protiv trgovanja ljudskim organima

Hrvatski zakonski okvir

- OKZRH – čl. 134. (Utemeljivanje ropuskog odnosa i prijevoz osoba u ropskom odnosu)
- KZ/97 – čl. 175. (Uspostava ropstva i prijevoz robova)
- ZIDKZ/04 – izmijenjeni čl. 175. KZ (trgovanje ljudima i ropstvo)
- KZ iz 2011. (na snazi od 2013.) – čl. 105. (ropstvo) i čl. 106. (trgovanje ljudima)
- ZKP, Zakon o USKOK-u, ZSM, Zakon o strancima i dr.

Trgovanje ljudima (čl. 106. st. 1. KZ)

- 1. sredstvo:** „uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom i dr.“
- 2. radnja:** „vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom“.
- 3. ciljevi iskorištavanja:** „radi iskorištavanja njezinog rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezinog iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezinog tijela, ili radi njezinog korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje“
- 4. kazna:** 1 do 10 godina zatvora

Trgovanje ljudima (čl. 106. st. 2. KZ)

1. **žrtva:** dijete (osoba mlađa 18 godina)
2. **radnja:** „vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom“.
3. **ciljevi iskorištavanja:** „za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegovog tijela, ili radi njegovog korištenja u oružanim sukobima. “
4. **kazna:** 1 do 10 godina zatvora

Trgovanje ljudima (čl. 106. st. 3.-7 KZ)

- Stavak 3. (kvalificirani oblik): uporaba sredstava trgovanja prema djetetu, službena osoba, veći broj žrtava, doveden u opasnost život
- Stavak 4: korištenje usluga žrtve trgovanja ljudima (izravna namjera)
- Stavci 5. i 6.: specifične radnje pomaganja (zadržavanje, oduzimanje, sakrivanje, oštećenje ili uništenje putne ili druge identifikacijske isprave) i kažnjivost pokušaja
- Stavak 7.: Pristanak žrtve ne isključuje kazneno djelo trgovanja ljudima

Ropstvo

(čl. 105. KZ)

- (1) Tko kršeći pravila međunarodnog prava stavi drugog u ropски ili njemu sličan odnos ili ga drži u takvom odnosu, kupi, proda, preda ili posreduje u kupnji, prodaji ili predaji takve osobe ili potiče drugog da proda svoju slobodu ili slobodu osobe koju uzdržava ili se o njoj brine, kaznit će se kaznom zatvora od 1 do 10 godina.
- (2) Tko prevozi ljude koji se nalaze u ropskom ili njemu sličnom odnosu, kaznit će se kaznom zatvora od 6 mjeseci do 5 godina.
- (3) Tko djelo iz stavka 1. i 2. počini prema djetetu, kaznit će se kaznom zatvora od 3 do 15 godina.

Problem razlikovanja od ropstva

- **Trgovanje ljudima** – inkriminira postupke poduzete prema ljudskom biću **s ciljem** njegovog iskorištavanja ili poduzimanja određenih protupravnih radnji (**predeksploatacijski zločin**)
- **Ropstvo** - stavljanje ljudskog bića u ropски ili slični odnos odnosno držanje i prijevoz ljudi u takvom odnosu, naglašavajući pritom izvršavanje pojedinih ovlaštenja koja karakteriziraju pravo vlasništva (**eksploatacijski zločin**)
 - u praksi najčešće konzumirano trgovanjem ljudima
 - pojavljuje se samo kad netko sam stavi osobu u ropски ili sličan odnos i drži ju u tom odnosu

Problem razlikovanja od ropstva

- Zakonodavac nije do kraja razgraničio: „prijevoz” je obilježje i trgovanja ljudima i ropstva
- Pravni okvir i dalje neusklađen:
 - ropstvo se ne spominje kod pojedinačne procjene žrtve u čl. 43.a st. 3. ZKP
 - ropstvo se ne spominje kod dodatnih prava pojedinih žrtava iz čl. 44. st. 4. ZKP
 - ropstvo se ne spominje kod posebnih prava kod ispitivanja žrtve iz čl. 292. st. 4. ZKP
 - ropstvo se ne spominje ni u protokolima kojima se uređuju postupanja u vezi s žrtvama trgovanja ljudima
 - trgovanje ljudima se ne spominje u čl. 9. st. 5. t. 1. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor

Prostitucija (čl. 157. st. 2. KZ)

(2) Tko drugu osobu radi zarade silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti, prisili ili navede na pružanje spolnih usluga, ili tko koristi spolne usluge takve osobe uz naplatu, a znao je ili je morao i mogao znati za navedene okolnosti, kazniti će se kaznom zatvora od 1 do deset godina.p

Povreda djetetovih prava (čl. 177. st. 2. KZ)

(2) Tko zlostavi dijete ili ga prisili na pretjerani rad ili rad koji ne odgovara njegovoj životnoj dobi, na prosjačenje ili ga navede na drugo ponašanje koje je štetno za njegov razvoj ili na drugi način grubo povrijedi djetetova prava,

kaznit će se kaznom zatvora od 6 mjeseci do 5 godina

Prava žrtava trgovanja ljudima po ZKP-u

- Čl. 43.-43.a ZKP - provođenje pojedinačne procjene žrtve
- Čl. 44. st. 1.-3. ZKP - posebna prava kada je žrtva dijete
- Čl. 44. st. 4.-5. ZKP - posebna prava kada se radi o žrtvi kaznenog djela protiv spolne slobode te kaznenog djela trgovanja ljudima
- za žrtvu trgovanja ljudima je najbolje da se ona ispita na dokaznom ročištu (čl. 43.a st. 5. ZKP) po mogućnosti putem audio-video uređaja (čl. 44. st. 4. t. 5. ZKP)

Protokoli

- Protokol za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima (2017)
- Protokol o postupanju pri dobrovoljnom povratku žrtava trgovanja ljudima (2017)
- Protokol o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima (2019)

Protokol za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima

- 1. identifikacija žrtava - MUP ili Operativni tim Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima (Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH)
- 2. Pomoć i zaštita žrtvama – 4 mobilna tima u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku
 - Individualni program pomoći i zaštite žrtava – zdravstvena zaštita, psihosocijalna pomoć, siguran smještaj, prevođenje/tumačenje, pravna pomoć

Karta mobilnih timova

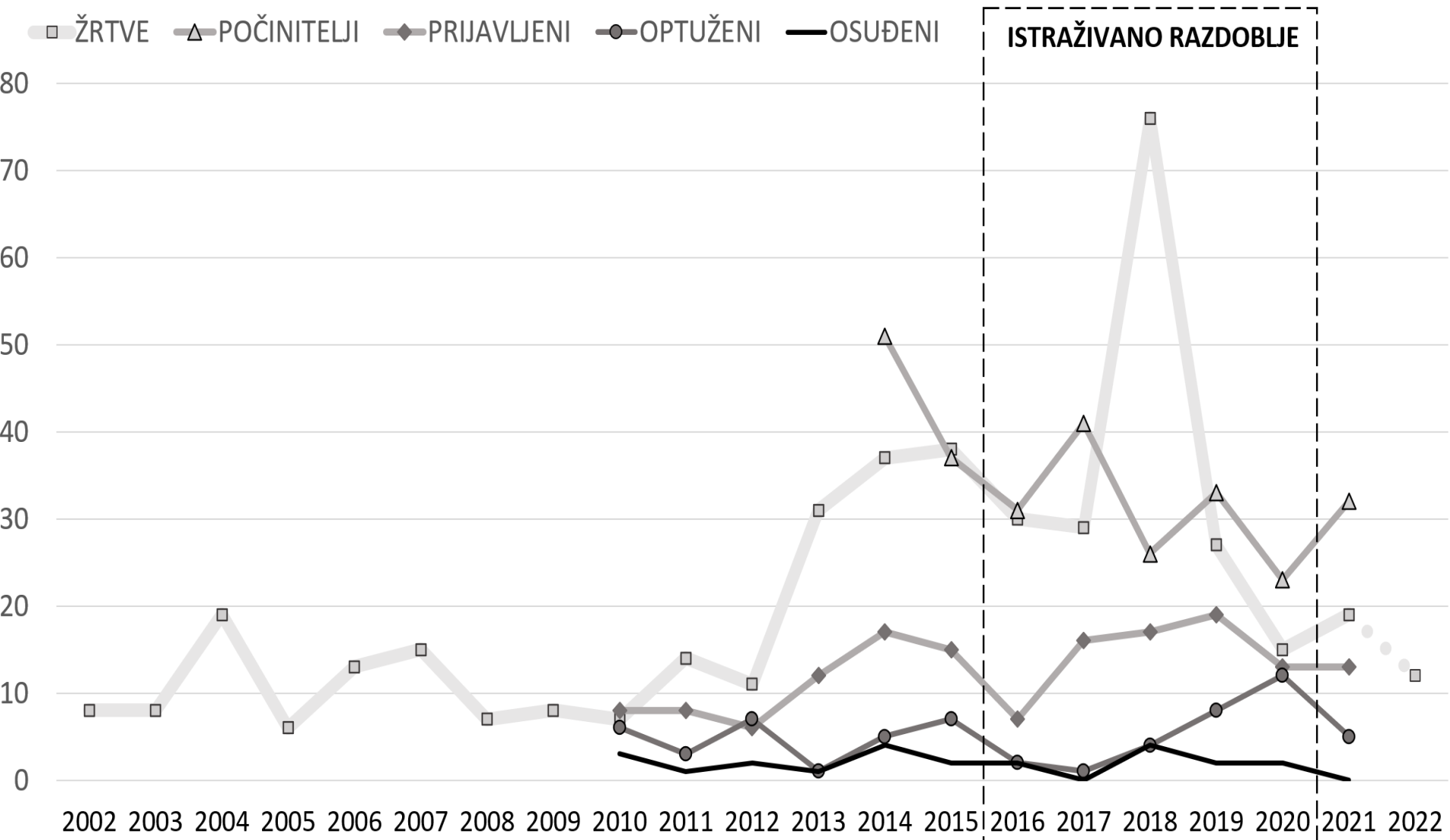
Protokol o postupanju pri dobrovoljnom povratku žrtava trgovanja ljudima

- žrtva je strani državljanin ili hrvatski državljanin identificiran kao žrtva trgovanja ljudima u inozemstvu
- siguran i dobrovoljan povratak osigurava MUP
- žrtva sama donosi odluku o dobrovoljnom povratku
- vrši se procjena rizika i sigurnost pri povratku
- osigurava se putna dokumentacija i putovanje uz pratnju policije/skrbnika

Protokol o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima

- Prava žrtava u kontekstu integracije / reintegracije u društvo:
 - program pomoći i zaštite koji prepoznaje specifične potrebe i rizike žrtava s obzirom na spol, dob, invaliditet, trudnoću, roditeljstvo, spolnu orijentaciju i rodni identitet.
 - pravo na zdravstvenu zaštitu, smještaj, psihosocijalni tretman i savjetovanje,
 - prava iz područja socijalne skrbi
 - pravna pomoć
 - pravo na obrazovanje - osnovnoškolsko i srednjoškolsko, prekvalifikacija i dokvalifikacija
 - pravo na informacije i stručnu pomoć sukladno pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti
 - pravo stranih državljana na učenje hrvatskoj jezika i kulture

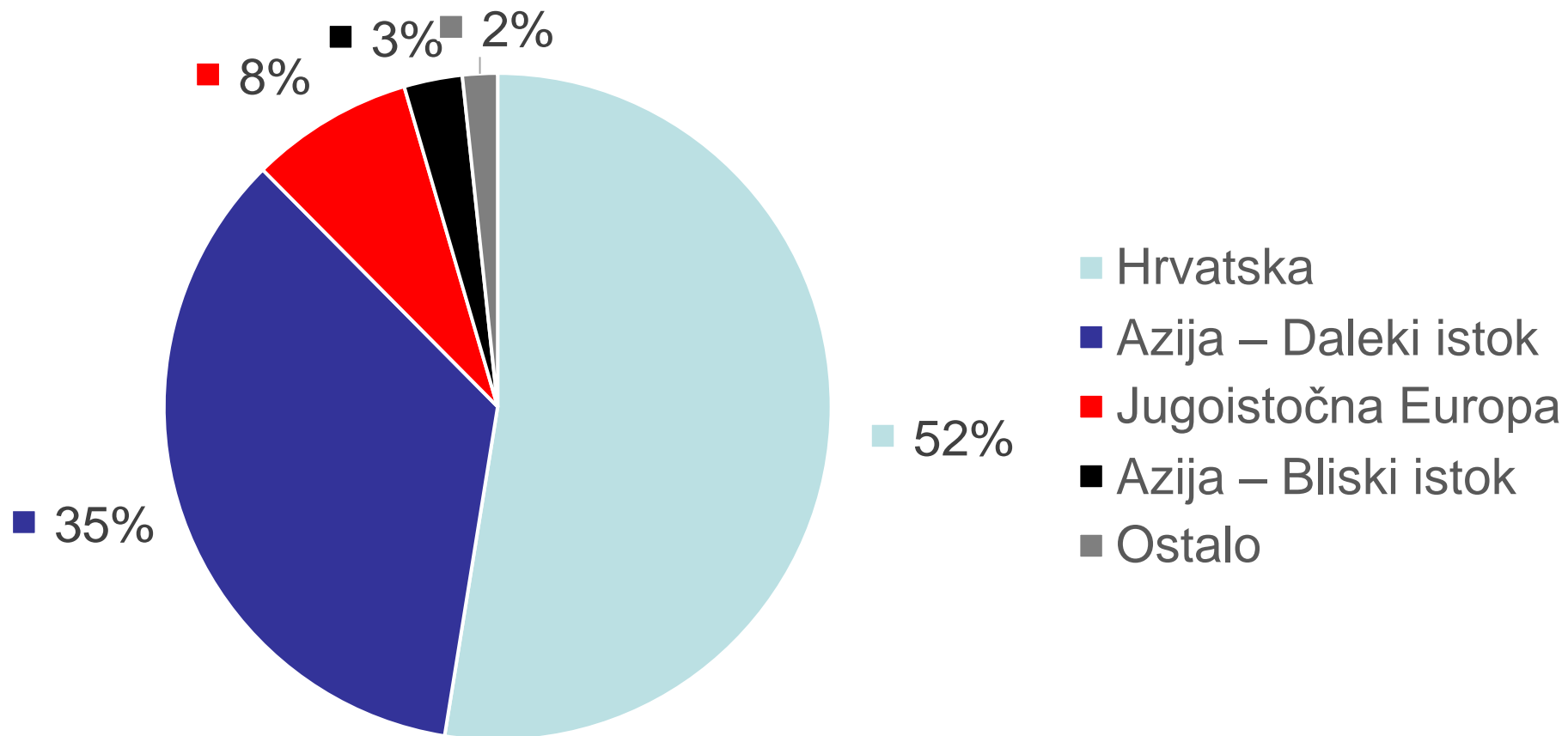
Empirijski pokazatelji

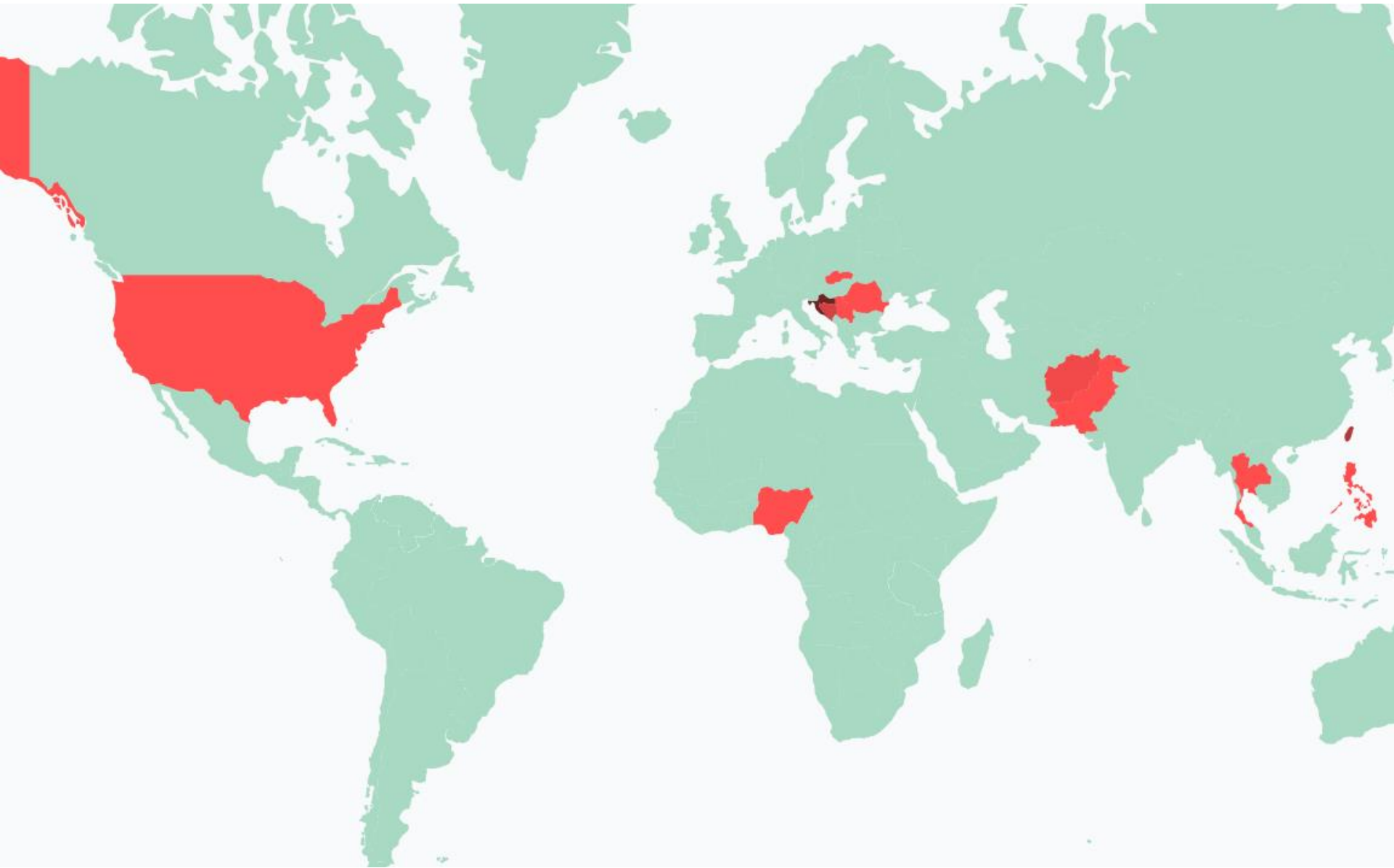

I. ŽRTVE

- Identificirano 177 žrtava u razdoblju 2016.-2020.
- 35 žrtava godišnje
- 52% iz Hrvatske, 48% iz inozemstva

Žrtve prema državi/regiji porijekla

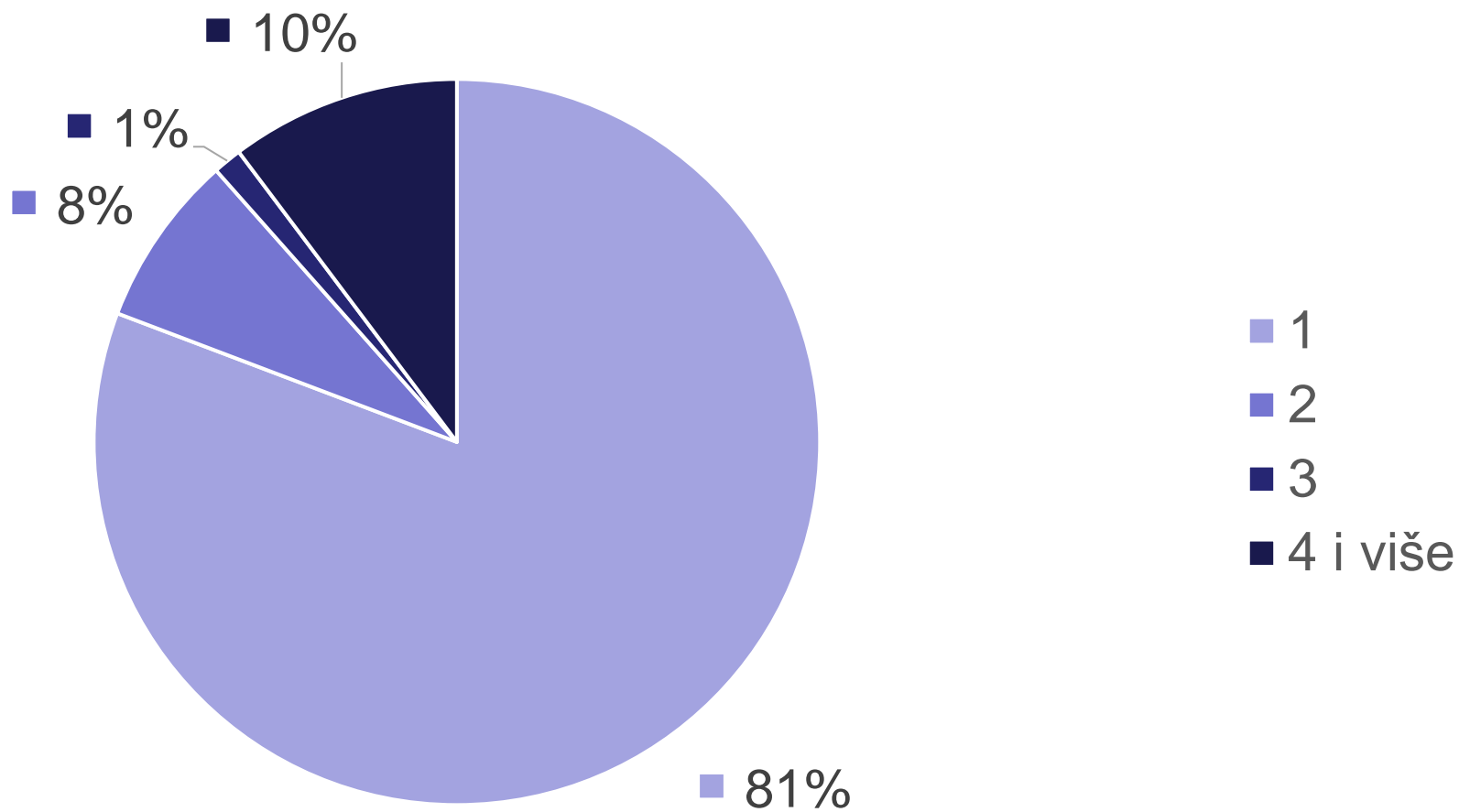
Predmet „Tajvanci”

- 59 državljana Tajvana su se javili na objavljene neistinite oglase za dobro plaćene poslove u Europi te im je organiziran i plaćen put i dolazak najprije u Sloveniju, a zatim u Hrvatsku
- nakon što su im oduzete putovnice i mobilni uređaji, u Hrvatskoj su u razdoblju od rujna 2017. do siječnja 2018. bili smješteni u dvije unajmljene kuće iz kojih im je bio onemogućen izlazak
- pod uvjetima potpune kontrole vršili kaznena djela prijevare i druge poslove.
- Prijevare su činili na temelju pisanih uputa putem online ilegalnog pozivnog centra
- Jedan od *modus operandi* sastojao se u tome da su kontaktirali kineske građane koji su u bolnicama obavljale određene zdravstvene preglede obavještavajući ih da je zatražena isplata osigurane svote i upućuje ih se na drugi „ured“ koji je od njih zatim uzimao osobne podatke, uključujući i podatke o bankovnim računima i karticama, a s kojih su zatim skidani novci
- Pritom su verbalno i fizički zlostavljani i kažnjavani u slučaju neuspjeha odnosno nezadovoljstva obavljenim poslom, a njihov odlazak nazad u Tajvan je uvjetovan plaćanjem troškova za put i smještaj

Analiza najvažnijih podataka o žrtvama

- Podjednaka zastupljenost muškaraca (50.3%) i žena (49.7%)
- Oko 1/4 identificiranih žrtava trgovanja ljudima su djeca (28.8%)
 - među djecom, žrtve su pretežito djevojčice (60.8%)
- Gotovo 1/2 identificiranih žrtava trgovanja ljudima je u svrhu činjenja protupravnih radnji (46.6%), zatim slijedi seksualna eksploatacija (27.5%) te radna eksploatacija (22.8%)
- Više od 1/2 identificiranih maloljetnih žrtava trgovanja ljudima (52%) su bile namijenjene seksualnoj eksploataciji, od čega gotovo 3/4 djevojčice (73.1%), a više od 1/4 dječaci (26.9%).

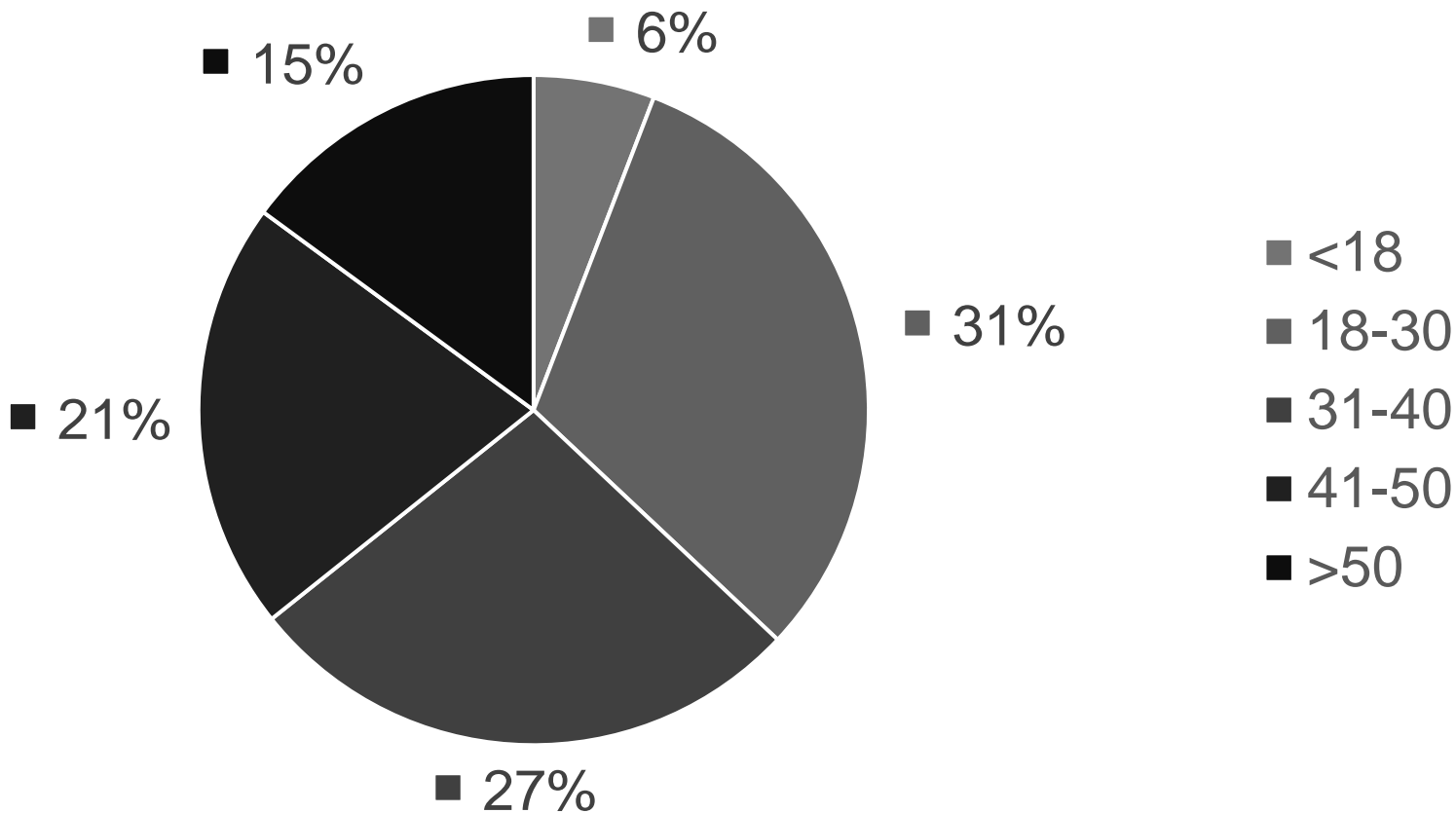
Broj žrtava po predmetu

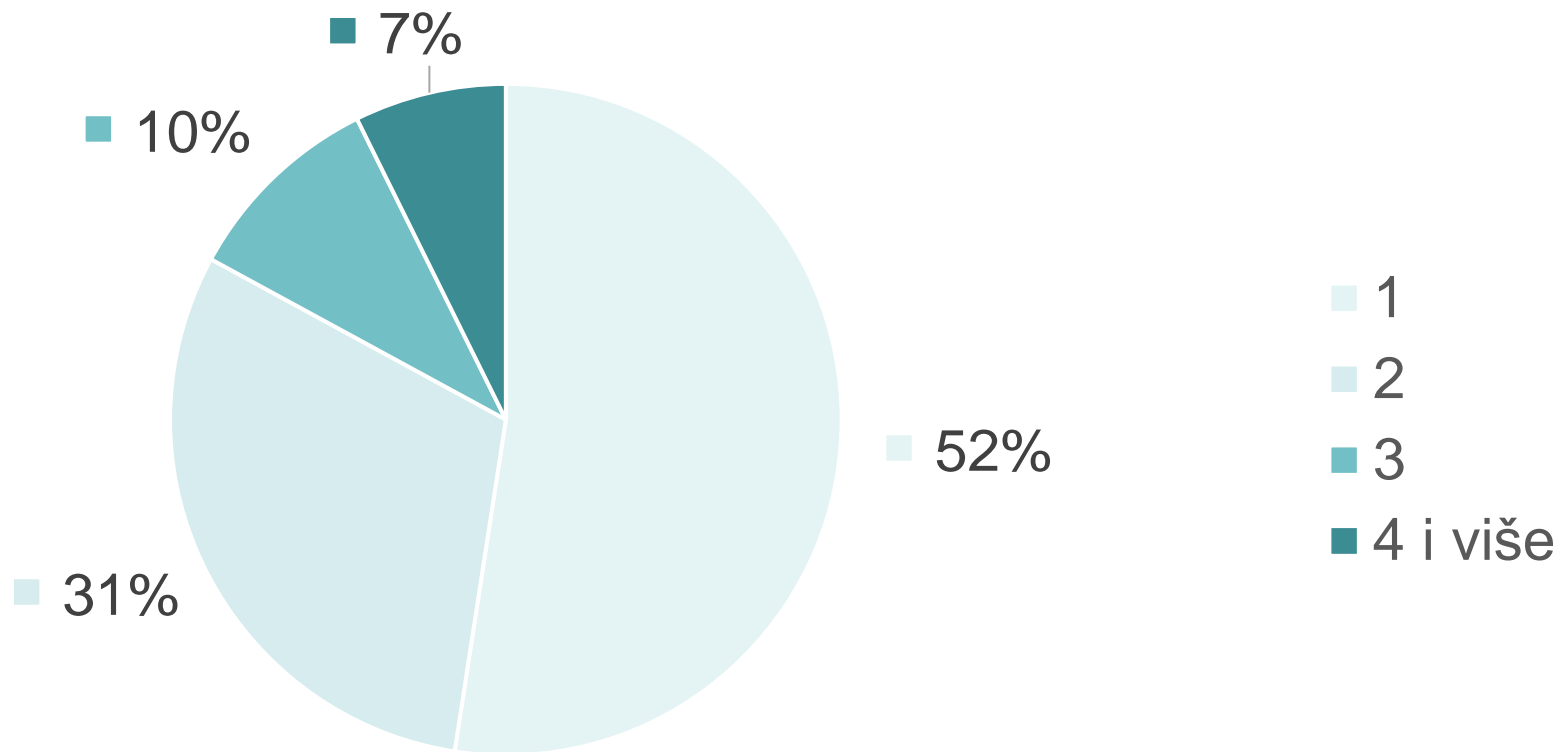
II. OKRIVLJENICI

- 154 prijavljenih počinitelja u razdoblju 2016.-2020.
- Preko četvrtina prijavljenih počinitelja su žene (26.6%)
- Velika većina prijavljenih počinitelja su hrvatski državljani (90.3%), zatim državljani Srbije (4.5%) i ostali (6.5%).

Udio prijavljenih počinitelja prema dobi

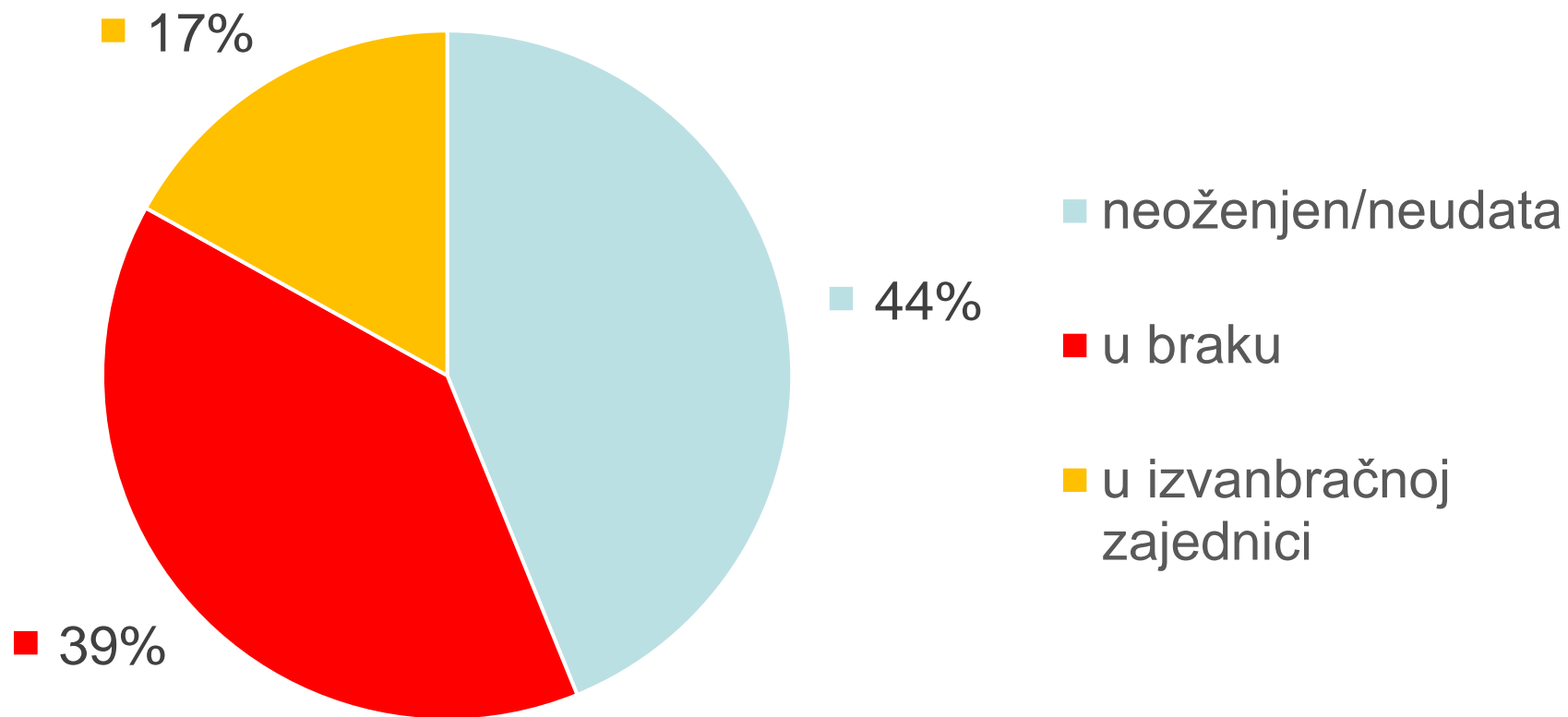
Broj prijavljenih počinitelja po predmetu

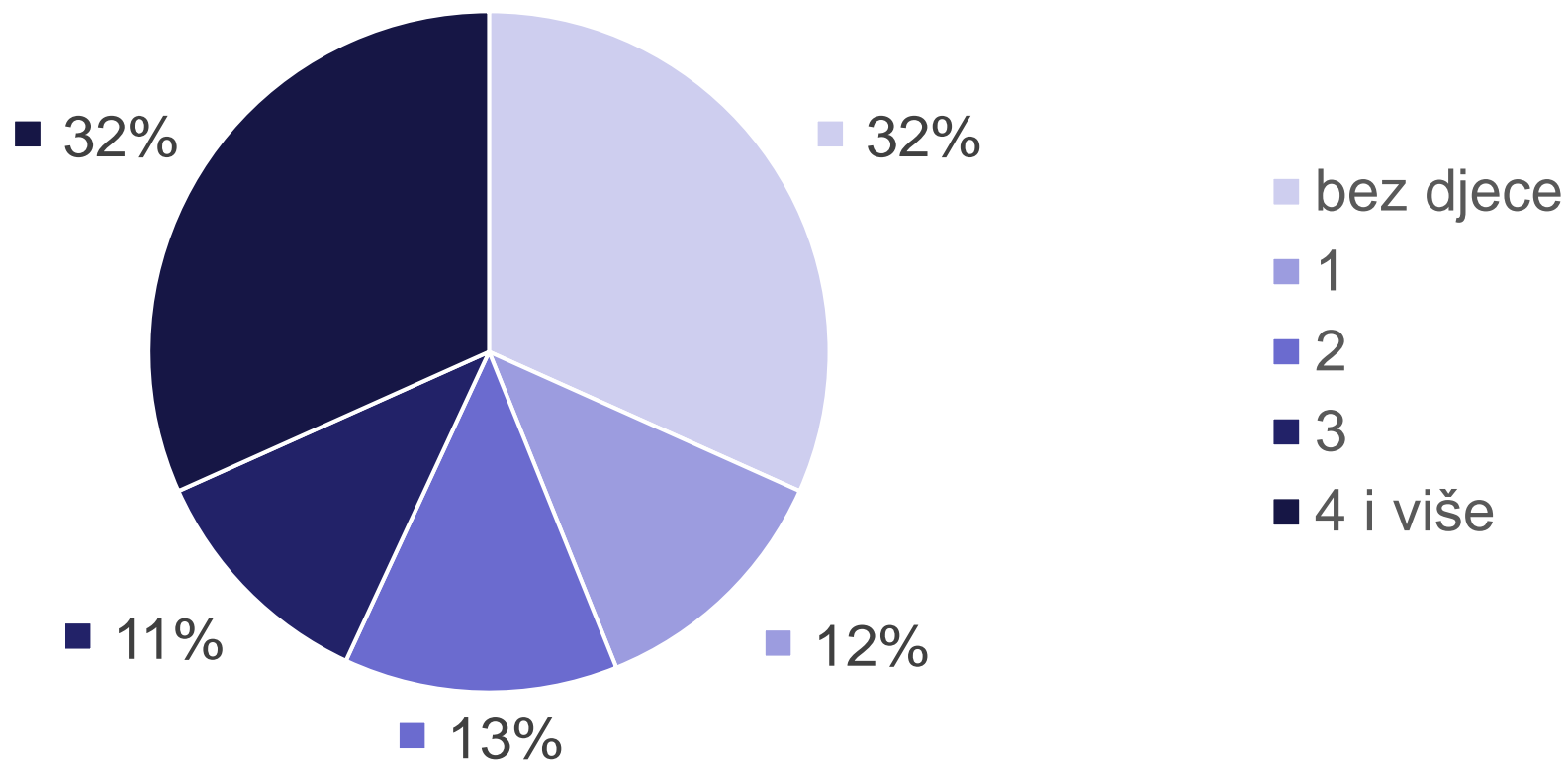
Udjeli modaliteta počinjenja djela u ukupnom broju predmeta

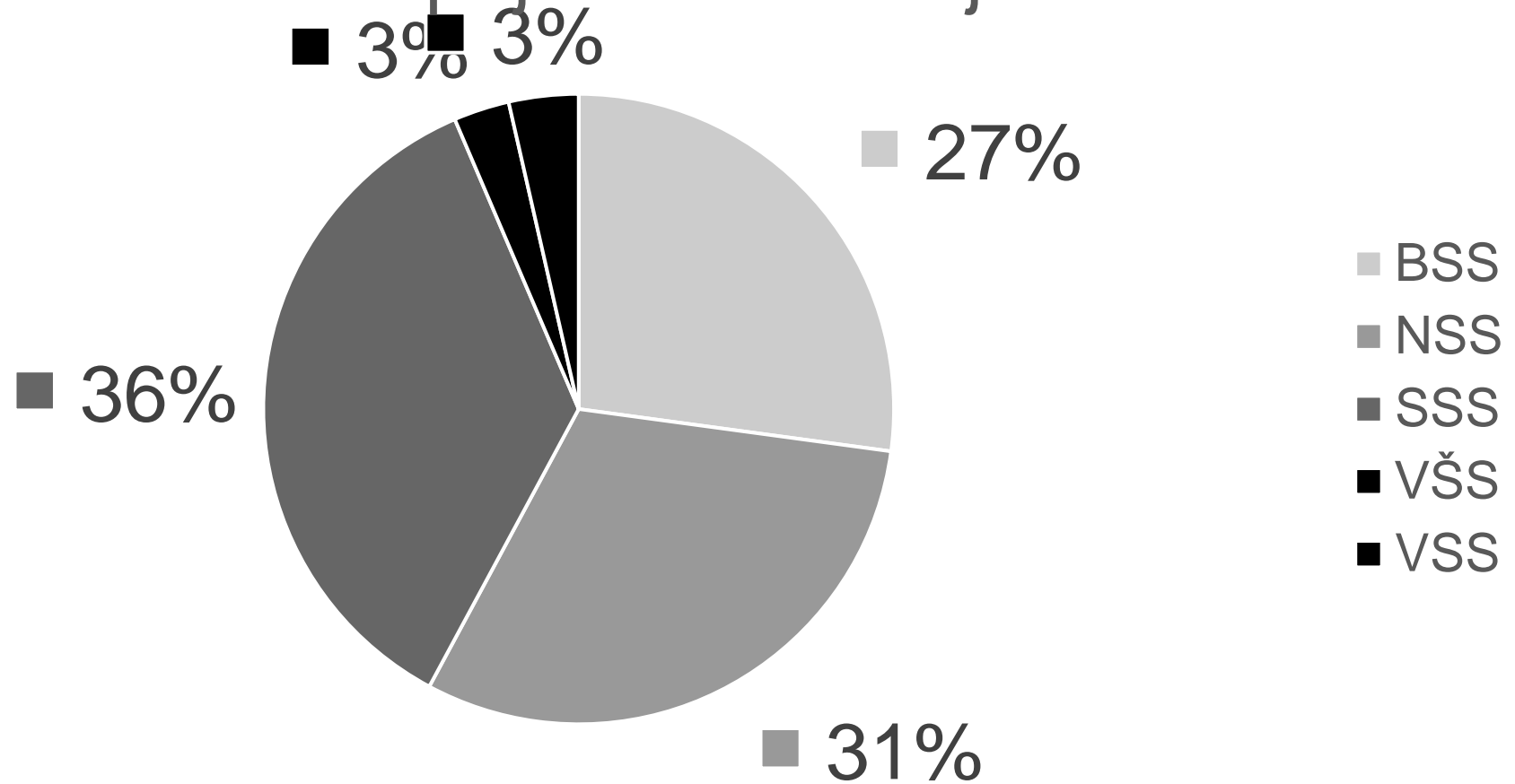
Bračni status prijavljenih počinitelja

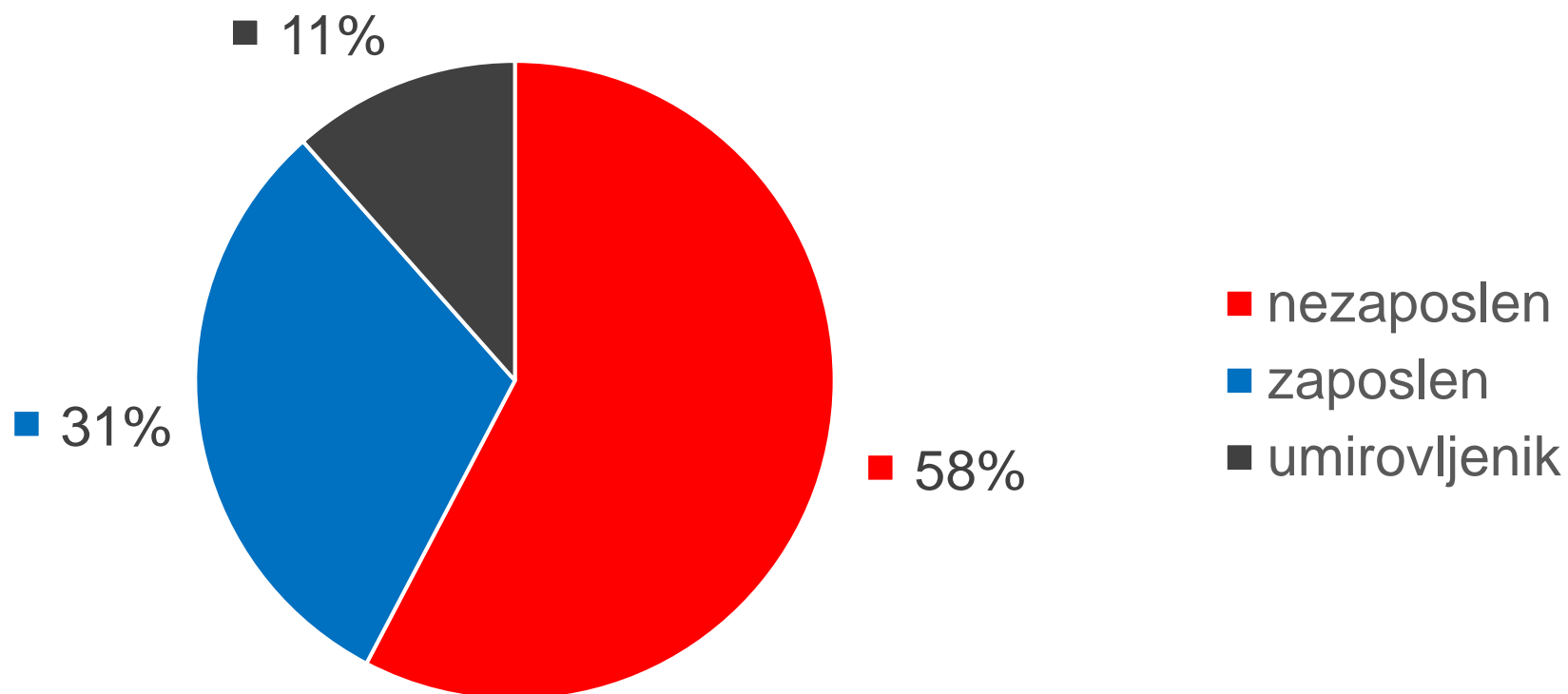
Udio prijavljenih počinitelja prema broju djece

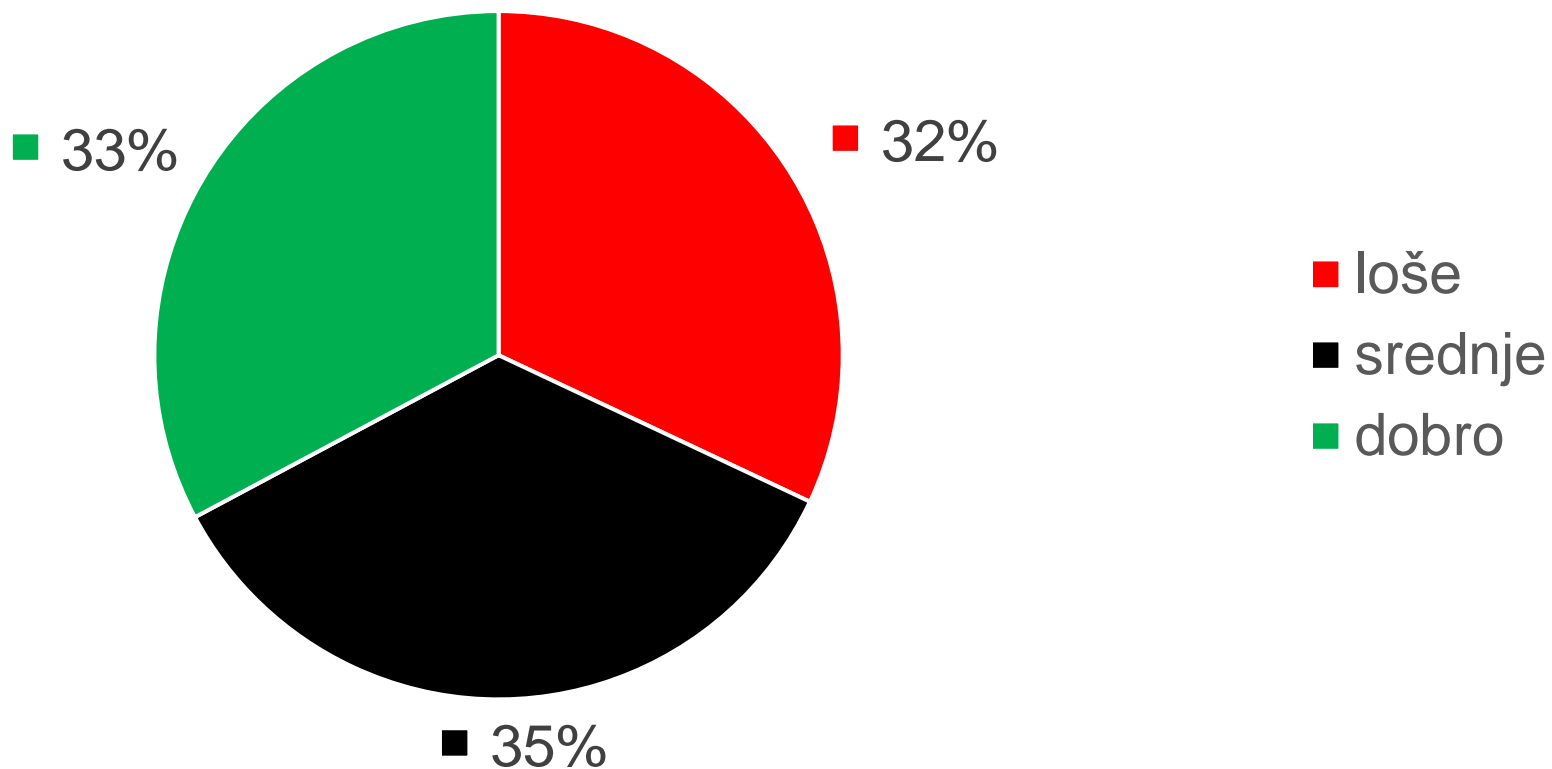
Udio prijavljenih počinitelja prema stupnju obrazovanja

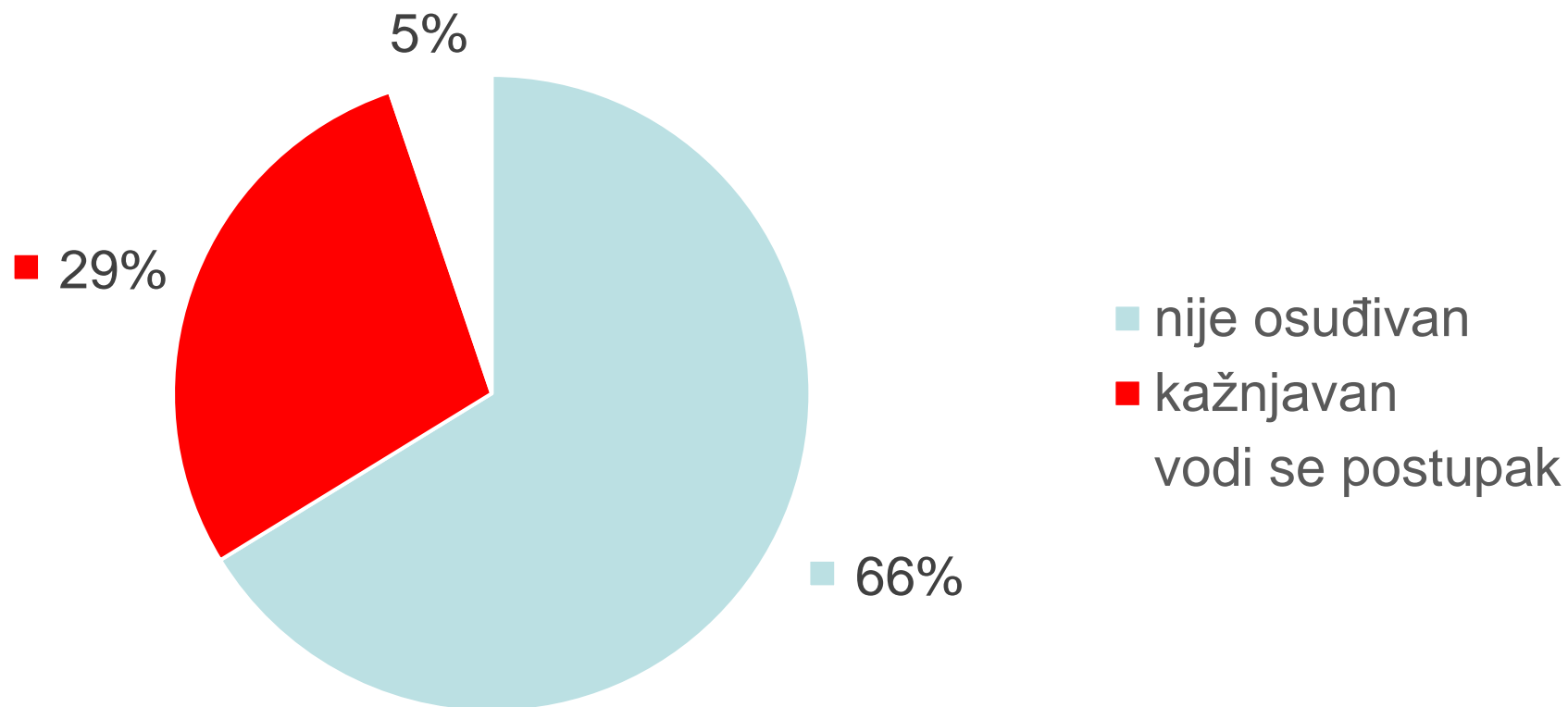
Udio prijavljenih počinitelja prema zaposlenosti

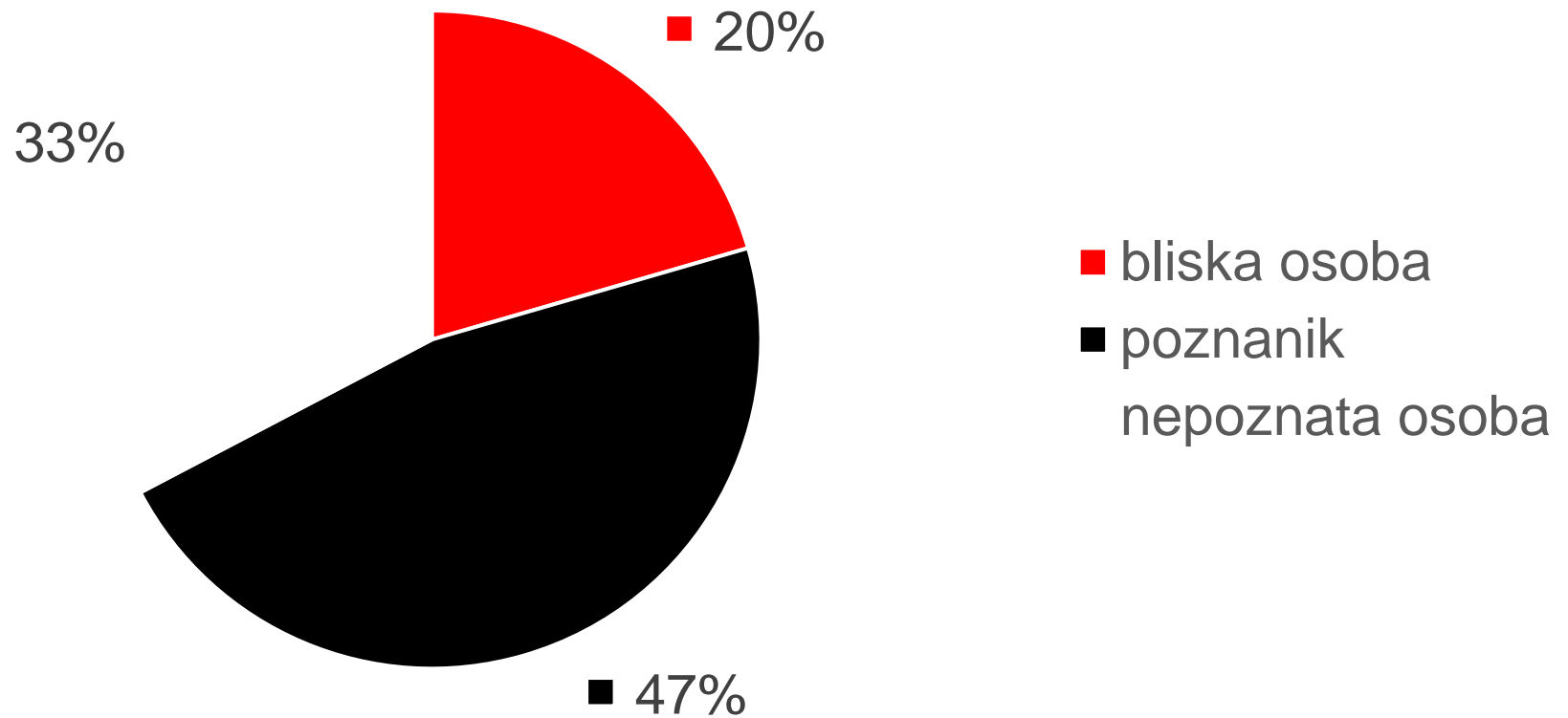
Udio prijavljenih počinitelja prema imovnom stanju

Udio prijavljenih počinitelja s obzirom na prethodnu osuđivanost

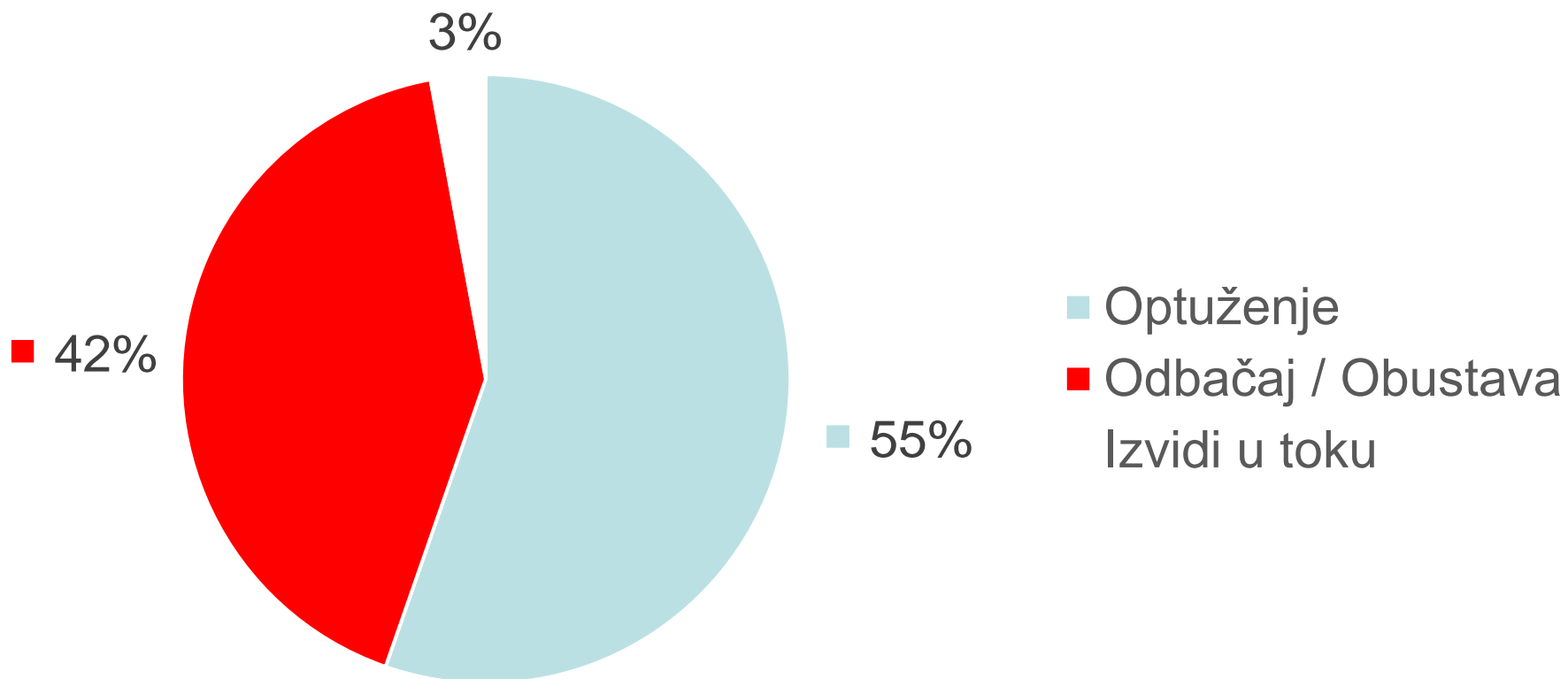

Udio prijavljenih počinitelja s obzirom na odnos prema žrtvi

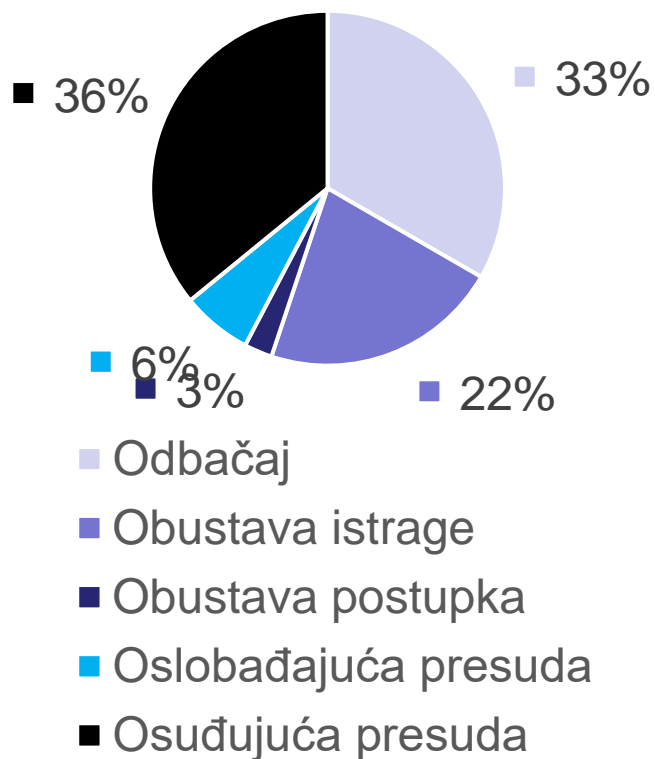

III. POSTUPAK PO PREDMETIMA

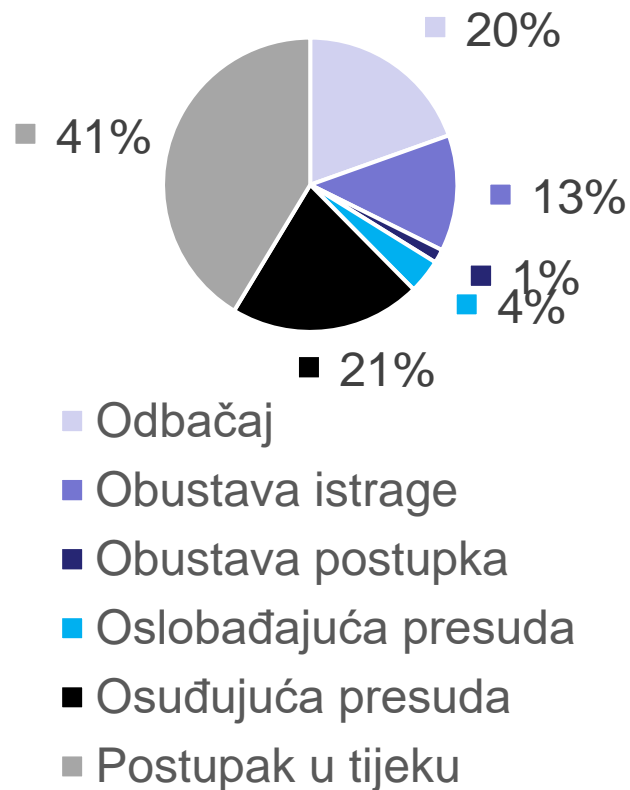
Ishod predraspravnog postupka po predmetima

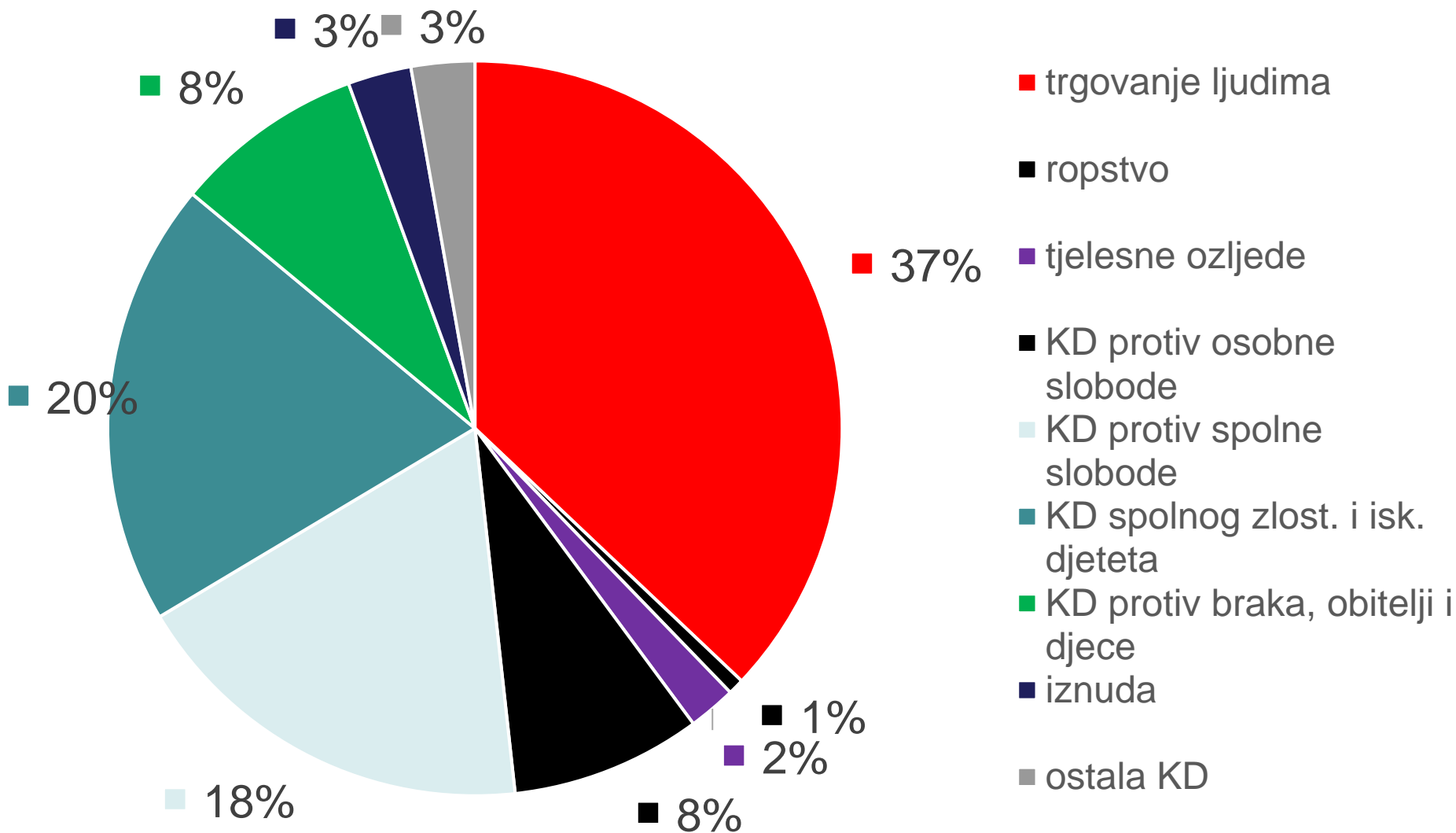
Ishod postupka po okrivljenicima (bez postupaka u tijeku)

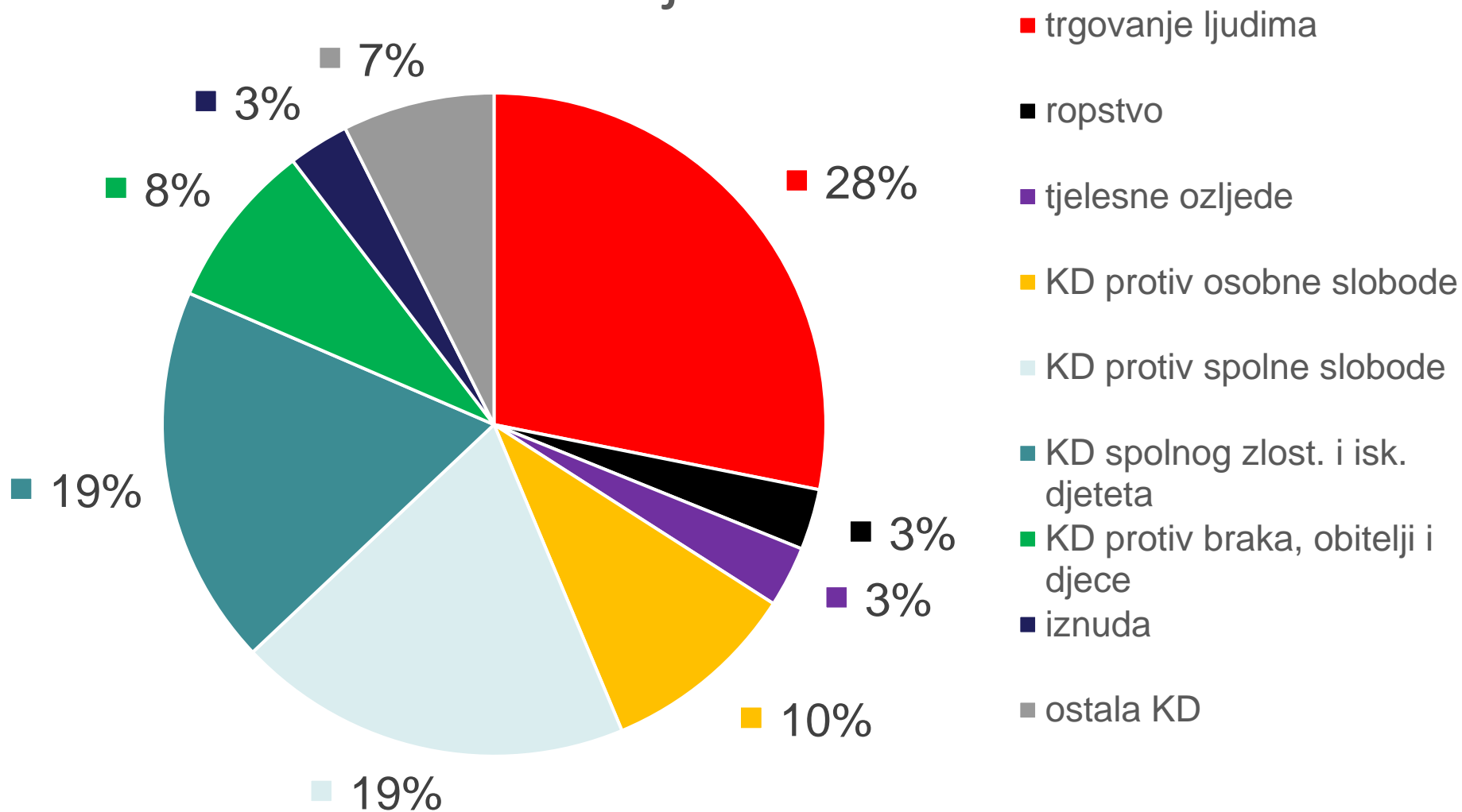
Ishod postupka po okrivljenicima (s postupcima u tijeku)

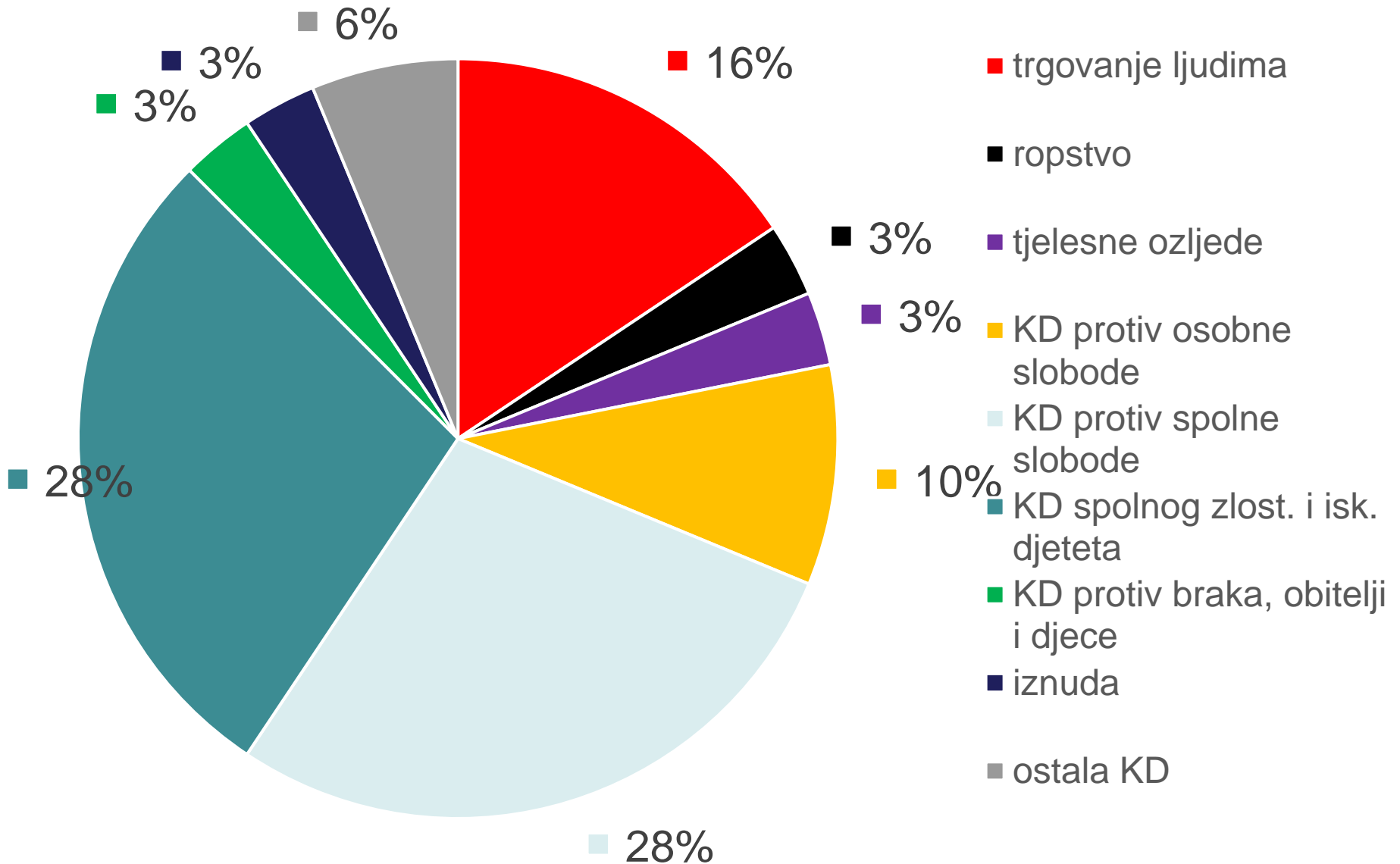
Kvalifikacije od strane policije

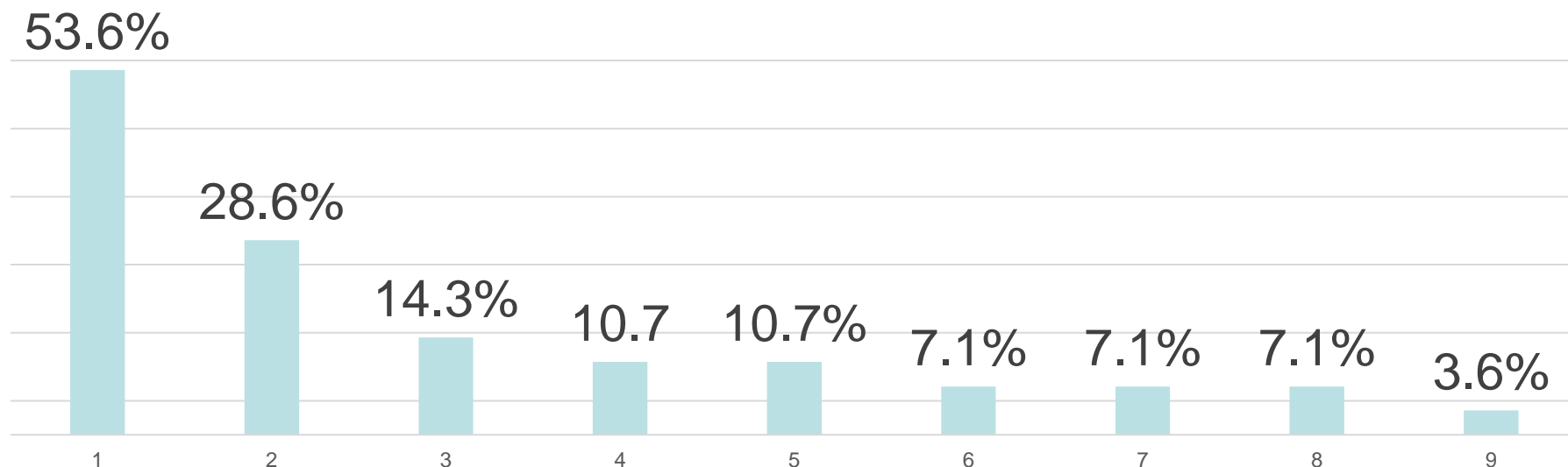
Kvalifikacije od strane državnog odvjetništva

Kvalifikacije od strane suda

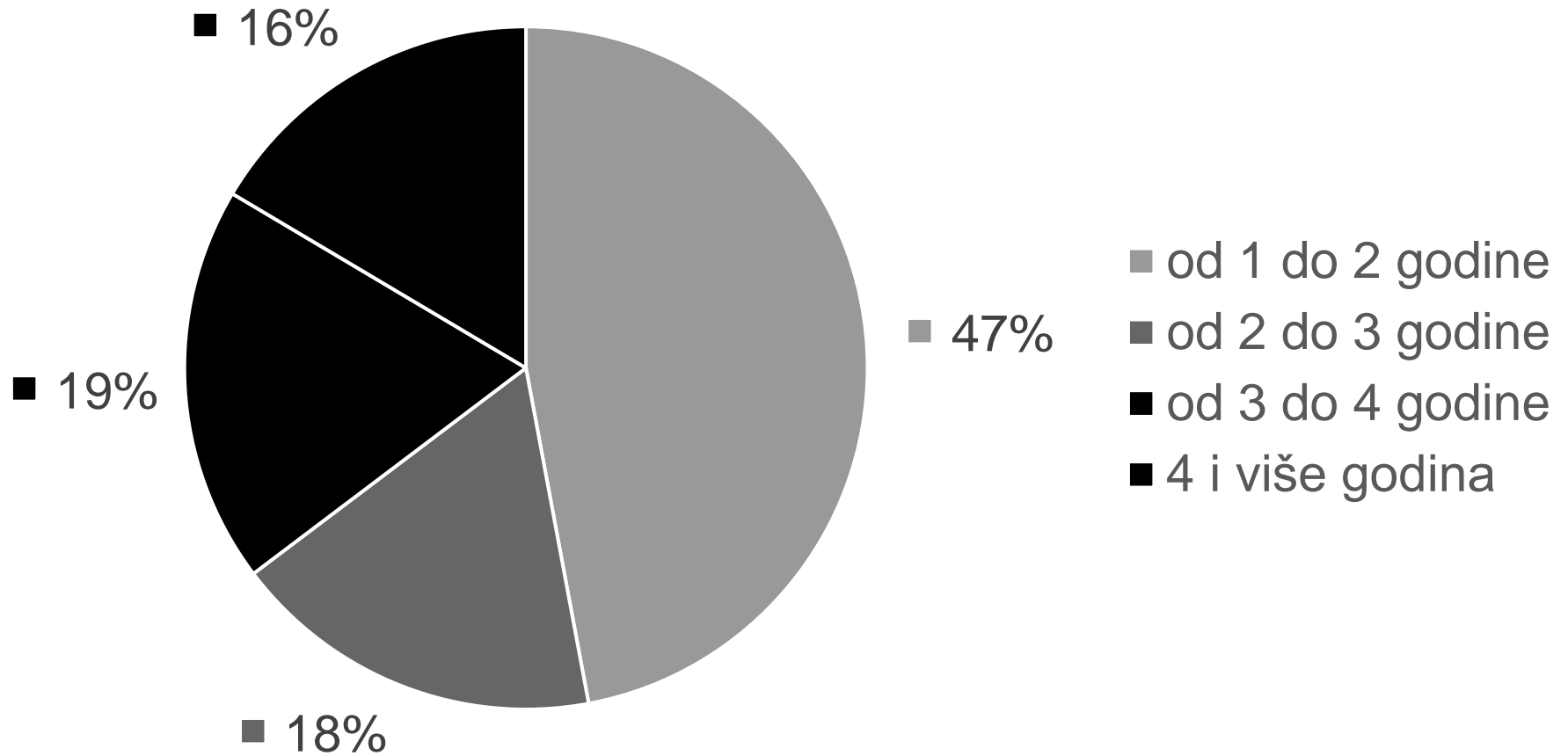

Udio izrečenih kaznenopravnih sankcija u osuđujućim presudama

1. kazna zatvora, 2. uvjetna osuda, 3. oduzimanje imovinske koristi, 4. odgojne mjere, 5. oduzimanje predmeta, 6. djelomična uvjetna osuda, 7. rad za opće dobro, 8. novčana kazna, 9. sigurnosne mjere

Udio izrečenih kazni zatvora

Primjeri iz prakse Europskog suda za ljudska prava

Rantsev protiv Cipra i Rusije

- Kći podnositeljice zahtjeva, gđa Rantseva, ruska državljanka, umrla je u nerazjašnjenim okolnostima nakon pada s prozora privatnog posjeda na Cipru u ožujku 2001. Na Cipar je stigla nekoliko dana ranije s vizom za “cabaret-umjetnicu”, ali je napustila svoj posao i smještaj ubrzo nakon početka i ostavila je poruku da se želi vratiti u Rusiju. Nakon što ju je nekoliko dana kasnije locirao u diskoteci, voditelj kabarea ju je oko 4h ujutro odveo u središnju policijsku postaju i zatražio da je privedu kao ilegalnu imigranticu. Policija je stupila u kontakt s imigracijskim vlastima koje su dale uputu da se gđa Rantseva ne privodi te da je njezin poslodavac, koji je odgovoran za nju, treba dovesti u imigracijski ured u 7h ujutro. On je preuzeo gđu Rantsevu oko 5.20h ujutro i odveo je u privatne prostorije, gdje je i on ostao. Nakon toga, njezino tijelo pronađeno je u ulici ispod stana oko 6.30 sati, a kroz ogradu balkona stana je bila provučena plahta.

Rantsev protiv Cipra i Rusije

- Rezultati istrage provedene u Cipru pokazali su da je gospođa Rantseva umrla u nesretnim okolnostima dok je pokušavala pobjeći iz stana u kojem je bila gost. Iako su ruske vlasti smatrale, u svjetlu daljnje obdukcije koja je obavljena nakon repatrijacije tijela u Rusiju, da su rezultati istrage bili nezadovoljavajući, ciparske su vlasti odbile izvršiti bilo kakve dodatne istrage osim ako ruske vlasti nisu pokazale dokaze da se radilo kaznenom djelu. Ni ruske ni ciparske vlasti nisu poduzele nikakve korake da ispitaju dvije mlade žene koje žive u Rusiji za koje je podnositelj zahtjeva rekao da su radile s njegovom kćeri u kabareu i da bi mogle posvjedočiti o seksualnom iskorištavanju koje se tamo događalo.

Rantsev protiv Cipra i Rusije

- ESLJP je utvrdio povelu procesnog aspekta čl. 2. Konvencije (pravo na život) od strane Cipra zbog neodgovarajuće provedene istrage
- ESLJP je utvrdio i povredu pozitivnih obveza iz čl. 4. Konvencije (zabrana ropstva i prisilnog rada) – Cipar je imao neodgovarajući pravni okvir za suzbijanje trgovanja ljudima te je imao problematičan vizni režim za dovođenje inozemnih „kabaret umjetnika” na Cipar, a Rusija nije ništa poduzela da istraži okolnosti vrbovanja gospođe Rantseve koje se dogodilo dok je još bila u Rusiji.
- Po prvi put je ESLJP utvrdio da je trgovanje ljudima sadržano u čl. 4. Konvencije

S.M. protiv Hrvatske

- Bivši policajac T.M. kontaktirao je S.M. putem Facebooka kao prijatelj njezinih roditelja obećavajući joj da će joj pomoći da nađe posao. Međutim, na prvom sastanku odveo ju je u stan, gdje ju je tjerao na pružanje seksualnih usluga uvjeravajući je da je to privremeno dok joj ne pronade posao. To je trajalo nekoliko mjeseci i pritom mu je morala davati polovicu novca koji je zaradila pružanjem seksualnih usluga.
- Podnositeljica S. M. je zatim podnijela kaznenu prijavu protiv T.M. navodeći da ju je fizički i psihički prisiljavao na prostituciju.

S.M. protiv Hrvatske

- Protiv T.M. je potom podignuta optužnica zbog kaznenog djela podvođenja iz čl. 195. st. 3. KZ/97 (sada čl. 157. st. 2. KZ). Kazneni sud ga je 2013. oslobodio na temelju toga da, iako je utvrđeno da je organizirao lanac prostitucije u koji je vrbovao podnositeljicu, nije utvrđeno da ju je „prisiljavao” na prostituciju. Kako je bio optužen samo za teži oblik kaznenog djela podvođenja stav suda je bio da nije mogao biti osuđen za temeljni oblik podvođenja iz čl. 195. st. 1. KZ (sada čl. 157. st. 1. KZ).
- Tijekom postupka S.M. je iskazivala da joj je T.M. prijetio i kažnjavao je ako se ne udovolji njegovim zahtjevima. Međutim njezine izjave bile su nedosljedne, nesigurne i dane uz oklijevanje, pa je sud primjenom pravila *in dubio pro reo* oslobodio okrivljenika.

S.M. protiv Hrvatske

- Žalba DO protiv te odluke je odbijena, a ustavna tužba podnositelja proglašena nedopuštenom.
- ESLJP je utvrdio da nisu dovoljno ispitane sve okolnosti slučaja te je upozorio na olako odbacivanje žrtvina svjedočenja jer hrvatski sudovi nisu uzeli u obzir mogući učinak psihičke traume na podnositeljicu kao žrtvu i njezinu mogućnost da se koherentno i jasno izrazi o okolnostima seksualne eksploatacije kojoj je bila podvrgnuta.
- Osim toga, ESLJP smatra da domaća tijela nisu poduzela dostatne istražne radnje kao što je identifikacija i ispitivanje susjeda, vlasnika stana u kojem su T.M. i podnositeljica živjeli, podnositeljčine majke, kao niti ostalih osoba koje su mogle pružiti detaljnije informacije o njihovom međusobnom odnosu

S.M. protiv Hrvatske

- ESLJP je zaključio da država nije ispunila pozitivnu obvezu iz čl. 4. Konvencije (zabrana ropstva i prisilnog rada) na način da nije provela učinkovitu istragu

V.C.L. i A.N. protiv UK (2021)

- Dva maloljetna Vijetnamca su bili dovedeni u UK gdje su radili na farmi kanabisa.
- Iako je postojala sumnja da su oni ustvari bile žrtve trgovanja ljudima, bili su osuđeni na temelju vlastitog priznanja zbog sudjelovanja u nezakonitoj proizvodnji droge na maloljetnički zatvor, a tek naknadno su bili identificirani kao žrtve trgovanja ljudima.
- ESLJP je zaključio da je UK prekršilo članak 4. Konvencije (zabrana prisilnog rada) jer je propustilo poduzeti odgovarajuće mjere da im pruže zaštitu u trenutku kada su okolnosti ukazivale da se potencijalno radi o žrtvama trgovanja ljudima.
- Osim toga Sud je utvrdio i povredu i članka 5. stavka 1. (pravo na pravično suđenje) Konvencije jer nisu bili svjesni svih potrebnih činjenica za priznanje kaznenog djela, imajući u vidu da nije obavljena procjena o tome radi li se o žrtvama trgovanja ljudima, što ih je onemogućilo u osiguravanju potencijalnih dokaza koji bi im pomogli u njihovoj obrani.

Pitanje nekažnjavanja žrtava trgovanja ljudima u RH

- Prvi slučaj: dvije rumunjske državljanke bile su uhvaćene na granici s krivotvorenim dokumentima za koje su rekle da im je osigurao „poslodavac“ koji im je ugovorio posao u ugostiteljskom objektu u Milanu. DO je pokušalo dobiti informacije od Rumunjske i Italije o tom „poslodavcu“, ali kako nisu imali dovoljno precizne podatke o njemu, ništa se nije moglo utvrditi. Na kraju, rumunjske državljanke nisu bile identificirane kao žrtve trgovanja ljudima te su po kratkom postupku osuđene za krivotvorenje isprava i poslane natrag u Rumunjsku.
- identificirana žrtva trgovanja ljudima koja je bila prisiljavana na krađu te je po otkrivanju jedne od tih krađa uhvaćena, kao i osoba koja ju je navodno tjerala na to. Međutim, u nedostatku dokaza, kazneni postupak na kraju nije bio pokrenut protiv osobe koja je bila osumnjičena za trgovanja ljudima te je prvotno identificirana žrtva trgovanja ljudima na kraju procesuirana zbog počinjenih kaznenih djela krađe.

Najnoviji izazov: Kibernetičko trgovanje ljudima (cyber-trafficking)

- Osobita izloženost žena i djece na društvenim mrežama
- Rizici postoje osobito u kontekstu aplikacija za nalaženje partnera (npr. Tinder)
- Predatori najprije dolaze do seksualno eksplicitnog sadržaja i zatim ga koriste za eksploataciju žrtve – osobito u kontekstu iskorištavanja djece za pornografiju (čl. 163. KZ) i zlouporabe snimke spolno eksplicitnog sadržaja (čl. 144.a KZ)

Literatura

- Aleksandar Maršavelski, Empirijski pokazatelji trgovanja ljudima i ropstva u Hrvatskoj – temelj za unapređenje pravnog okvira, Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu, vol. 29., br. 2., 2022.

PROJEKT

Zaštita žena i podzastupljenih skupina kao žrtava trgovanja ljudima:

Jačanje znanja i vještina pravnih
praktičara u Hrvatskoj

aleksandar.marsavelski@pravo.hr

EMBASSY OF THE UNITED STATES
ZAGREB - CROATIA

HRVATSKO UDRUŽENJE ZA
KAZNENE ZNANOSTI I PRAKSU
CROATIAN ASSOCIATION OF CRIMINAL
SCIENCES AND PRACTICE